

A Gyermekjogi Civil Koalíció részéről 19 civil szervezet aggodalmát fejezi ki a fizikai határárral kapcsolatos büntetőjogi törvénymódosítások kapcsán

A gyerekek bármilyen háttérrel is bírnak, elsősorban gyerekek.

A hazánkban 1991 óta hatályos ENSZ Gyermekjogi egyezménye értelmében alapvető elvárás, hogy minden érintett döntéshozó, minden 18 év alatti személyt gyerekként, és így mindig, mindenekelőtt és elsősorban saját joggal rendelkező gyerekként ismerjen el.

A gyermekek jogairól szóló nemzetközi dokumentumok, mindenekelőtt az ENSZ Gyermekjogi egyezménye a menekült, menedékkérő, migráns gyermekeket, a korukból fakadóan eleve speciális védelemben részesítendő gyerekek „különleges” vagy „érzékeny” csoportjának tekintik, és fokozott védelmük érdekében sajátos szabályokat állapítanak meg. Alapelvnek tekintik a gyerek legfőbb (mindenek felett álló) érdekének biztosítását, a diszkrimináció tilalmát, az intézmények, hatóságok közötti – a gyermek érdekében történő – együttműködését. Külön hangsúlyozzák az egészségügyi ellátáshoz, az oktatáshoz valamint az átmeneti gondoskodáshoz való jogot, továbbá az eljárásban való részvételhez és a megfelelő tájékoztatáshoz való jogot, a gyám/tanácsadó kirendelését, valamint a fogvatartás tilalmát.

A jogalkotás és jogalkalmazás során gondoskodni kell, hogy az ENSZ Gyermekjogi egyezményével összhangban, és ennek megfelelően segítséget és megfelelő védelmet kapjanak a menekült, menedékkérő, migráns gyerekek is, amíg átmenetileg vagy tartósan hazánkban tartózkodnak. Hátterüktől függetlenül, így a menekült, menedékkérő, és migráns gyerekeket is megilleti az előítélet- és diszkriminációmentes, befogadó jogszabályi és társadalmi környezet, valamint az, hogy az őket érintő minden hatósági döntéshozatal alapjául az ENSZ Gyermekjogi egyezménye szolgáljon, elsődleges szempontként a gyermekek legfőbb (mindenek felett álló) érdekeit tartsák szem előtt.

Ne kriminalizáljuk a gyerekeket!

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) 2015. szeptember 15-től hatályos módosítása értelmében a Büntetőtörvénybe került bűncselekmények (határárral tiltott átlépése (Btk. 352/A. §), a határárral megromlás (Btk. 352/B. §), valamint a határárral kapcsolatos építési munka akadályozása (Btk. 352/C. §) miatt indult büntetőügyekben, a fiatakorúakra vonatkozó speciális, védő rendelkezések nem alkalmazhatók, vagyis a 14-18 év közötti gyermekek - legyen szó menekült, menedékkérő, migráns vagy magyar állampolgárságú gyermekről - ügyében lefolytatott eljárások során a felnőttekre vonatkozó szabályok érvényesülnek.

Bár az új törvényi rendelkezés kimondja, hogy a kényszerintézkedéseket a kiskorú érdekeinek szem előtt tartásával kell lefolytatni, a módosítás alapján nem kerül sor gondnok kirendelésére, a szülő, törvényes képviselő sem érvényesítheti jogait még akkor sem, ha Magyarországon tartózkodik és a vádemelés elhalasztásának kedvezőbb, szélesebb körben alkalmazható szabályai és a bizonyítás, fiatakorúakra kedvezőbb speciális elvei (pl. poligráfós vizsgálat tilalma) sem érvényesülhetnek. Aggályosnak tűnik továbbá a Be. 453.§ (1) bekezdésében írt azon szabály mellőzése is, mely szerint a fiatakorú életkorát közokirattal kell bizonyítani. Ennek következtében előfordulhat, hogy nem büntethető gyermekkorúak büntetőjogi felelősségének megállapítására kerül sor.

Az Európai Bizottság 2015. október 6-án kelt hivatalos levelében, felhívja a magyar kormány figyelmét a gyermekek számára biztosított különleges eljárási garanciák fontosságára, és általánosságban a gyermekek, mint különösen veszélyeztetett csoport, kifejezett védelmére.

Az Európai Bizottság 2015. október 6-án kelt hivatalos levelével egyetértésben ellenezzük a gyerekek fentiek szerinti kriminalizálását. Álláspontunk szerint a büntetőeljárás szabályok fentiek szerinti módosítása több ponton ellentétes az ENSZ Gyermekjogi egyezményében foglaltakkal, így a diszkrimináció tilalmának elvével, a gyermek mindenekfelett álló érdekével és a gyermekközpontú igazságszolgáltatás követelményével is, ezért kérjük a jogalkotót, hogy a 2015. évi CXL. törvény kiskorúakra vonatkozó rendelkezéseit haladéktalanul vizsgálja felül és módosítsa akként, hogy az ENSZ Gyermekjogi egyezményében foglaltakat ne sértse.

A Gyermekjogi Civil Koalícióról

A Gyermekjogi Civil Koalíció 2015 februárjában azért jött létre, az UNICEF Magyar Bizottság Alapítvány kezdeményezésére, hogy szakmai fórumot teremtsen és elősegítse a párbeszédet és aktív együttműködést a gyermekjogi és gyermekvédelmi civil szervezetek között.

Jelen közleményhez csatlakozott az UNICEF Magyar Bizottság Alapítvány, az SOS-Gyermekfalu Magyarországi Alapítványa, a Menedék Egyesület, a Terres des Hommes, a Jogismeret Alapítvány, a Szülőnek lenni program, a Gyerekesély Közhasznú Egyesület (GYERE), az Európai Szülők Magyarországi Egyesülete (ESZME), a European Roma Rights Center (ERRC), a Család Gyermek Ifjúság Közhasznú Egyesület (CSAGYI), a Magyar LMBT Szövetség, a Magyar Pedagógiai Társaság Gyermekérdekek Szakosztálya - Korczak Munkabizottsága, a Pressley Ridge Magyarország Alapítvány, a Mental Disability Advocacy Center (MDAC), az Igazgyöngy Alapítvány, a Kék Vonal Gyermekkrízis Alapítvány, az Esélyt a Hátrányos Helyzetű Gyerekeknek Alapítvány ("CFCF"), a Pécsi Tudományegyetem Családjogi és Szociális Jogi Csoportja, a Reményt a Gyermekeknek Közhasznú Egyesület és egyéni szakértőként Ferge Zsuzsa, Tausz Katalin, Bíró Dalma.